

pen was. Mocht dat niet mogelijk zijn, dan moet men het laten vermunt, wanneer dit payment niet op een minder schadelijke manier zal zijn af te zetten. Op 456 staven, [fol. 1382] of mark 6839²⁹/₃₂ van gewoon zilver, die door de Oranjezaal waren aangevoerd, werd te Hooghly vergeleken met Batavia een overgewicht van mark 10¹⁸³/₂₅₆ vastgesteld, maar te Kasimbazar weer mark 3¹⁰⁵/₁₂₈ minder dan te Hooghly. Dit werd in de rapporten niet verantwoord, noch hoe het ten goede van Batavia ingeboekt zal worden. Er is om uitleg gevraagd. Het bestuur heeft geen informatie verstrekt over een tekort op het gehalte van een ropia die verleden jaar te Batavia was geëssayeerd. Dit was gebleken uit een verantwoording van essayeur Jan Hendrik Haghdamius, die als bijlage bij de brief van 28 februari 1765 was gevoegd. De Hoge Regering heeft hierover zo haar gedachten en verzoekt het bestuur dringend alsnog uitleg te geven, daar het deze kwestie het beste ter plaatse kan beoordelen. [fol. 1383] Dit betreft vooral het vermoeden dat er ropia's gemunt worden die van minder allooi zijn dan het baarsilver, en dat er niet steeds munten worden ontvangen die van Compagnies zilver zijn geslagen. Daarom is het bestuur de opdracht gegeven om steeds een willekeurige ropia uit een ontvangen partij te essayeren en daarover te rapporteren. Bovendien moet het zijn uiterste best doen om ropia's te krijgen die van Compagnies zilver geslagen zijn. De inning in twee termijnen van f 198 en f 159 van het oude achterstal in betaling van de munt, hoe klein ook, is een goede zaak. Men moet het bestuur te Kasimbazar voortdurend aansporen ook de rest te incasseren. In de memorie bij de brief van 25 augustus 1764 werd bericht dat bij het gebruik van contanten tussen eind november 1763 en eind juni 1764 [fol. 1384] aan equipagemeester Lucas Jurriaansz. Zuiddland voor 400 lb Persiaanse koperwerken f 399,- werd betaald, dus bijna f 100,- de 100 lb. Dit geeft te denken daar het onlangs voor een geringe prijs verkocht moest worden en toendertijd het Japans staafkoper slechts f 79,6,9 de 100 lb opbracht en de rest zelfs minder. Het bestuur is bevolen ter wille van de zuinigheid voortaan beter op zulke uitgaven te letten. Uit de memorie over de contanten tussen eind november 1763 en eind november 1764, waarnaar in de brief van 28 februari 1765 wordt verwezen, blijkt dat te Kasimbazar aan essayeur Jan Hendrik Haghdamius in november 1763 voor het maken van een nieuwe balans met zilveren schalen f 432,- is betaald, in december 1763 voor reparatie van gereedschappen en oven, en voor essaybenodigdheden f 942, [fol. 1385] in juni 1764 voor hetzelfde f 942 en tenslotte in oktober 1764 voor het vervaardigen van gereedschappen f 708. Dit is dus in een jaar meer dan drie duizend gulden, wat veel teveel is voor een essayeur van wie in genoemde verantwoording wordt gezegd dat hij in de munt weinig te zeggen heeft, en dus van weinig nut is. De Hoge Regering kan niet zo maar aan zulke uitgaven voorbijgaan, zeker daar in december 1763 en juni 1764 voor dezelfde post een gelijk bedrag is opgevoerd. Het bestuur zal hierover onderhouden worden en moet aantonen dat deze uitgaven onvermijdelijk zijn geweest en niet lager konden zijn. Maar het is positief dat bij de ontvangst van contanten obligaties met rente zijn afbetaald. [fol. 1386] Op 14 september 1765 betrof dit ropia 100.000, op 28 september obligaties van 27.000, 7.000 en 15.000 en op 29 oktober ropia 25.000. Uit de brief van 28 februari 1765 bleek dat uit de opbrengsten van de munt alle schulden zijn afbetaald en er geld is besteed aan textiel, zijde en zijden stoffen. Hoewel zij in december 1764 weer enige bedragen konden trekken, berichtte het bestuur te Patna eind oktober dat er geen wissels te trekken waren, noch geld op interest te krijgen was. Maar daar de Engelse kooplieden en dienaren hun geld zeer gretig aan opium hebben besteed, hoewel die eigenlijk niet te accepteren was, is het aannemelijk dat de prijs van geld omlaag was gegaan en er dus geld genoeg op wissel was te verkrijgen. Dit is beter dan dure en risicovolle verzending van zilver naar Bengalen. [fol. 1387] Overigens is de behandeling van geld goed geweest en valt er niets meer over op te merken. Het is goedgekeurd dat wat betreft de handel in textiel op 1 augustus 1764 werd besloten om de eis van de kooplieden in te willigen om rente te ontvangen op hun eigen geld dat zij moesten uitgeven, om wat zij op de vooruitbetaling van 75 % te weinig hadden ontvangen. De Compagnie had namelijk een tekort aan contanten. De rente liep vanaf het moment dat de laatste vooruitbetaling was gedaan, maar wel op de voorwaarde dat, als er niet vroeg 75